

Nowe dokumenty dotyczące polityki migracyjnej UE

Europa patrzy na Europę

16 maja br. Komisja Europejska przedstawiła szereg nowych propozycji w dziedzinie migracji. Po okresie wzmożonego zainteresowania państwami afrykańskimi, tym razem szczególną uwagę poświęcono Europie Południowej i Wschodniej. Komunikat dotyczy Turcji, krajów Bałkanów Zachodnich (Albania, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Czarnogóra i Serbia, Kosowo), państw objętych wspólną polityką sąsiedztwa (Ukraina, Mołdowa, Białoruś), krajów Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) i Rosji. Specyfika regionu wymaga także rozszerzenia współpracy poza wymienione obszary. Przez Europę Południową i Wschodnią wiodą bowiem główne trasy przerzutowe z Bliskiego Wschodu i Azji. Zatem za niezbędne Komisja uznała włączenie do współpracy w ramach tej polityki także dalszych krajów pochodzenia: Syrii, Libanu, Jordanii, Kazachstanu, Kirgistanu, Tadżykistanu, Turkmenistanu, Uzbekistanu, Chin, Pakistanu, Indii, Afganistanu, Bangladeszu, Sri Lanki, Wietnamu i Filipin.

Jeśli chodzi o pierwszą grupę państw, głównym zadaniem w dziedzinie migracji ma być rozszerzenie i udoskonalenie obecnych form współpracy. Wymienione kraje są objęte programami pomocowymi UE, w większości też zaangażowane są, przynajmniej formalnie, w europejski system kontroli migracji nielegalnych. Ważnym elementem przyszłej regulacji imigracji ma być zmieniony system wiz krótkoterminowych dla obywateli tych państw, umożliwiający stosunkowo swobodne cykliczne przemieszczanie się do pracy w krajach Unii. Ta „marchewka” ma skłonić zainteresowane państwa do ściślejszej współpracy np. z FRONTEX-em. Krajom drugiej grupy zostaną zaproponowane zupełnie nowe ramy współpracy, m.in. Komisja zapowiada rozszerzenie sieci Oficerów Imigracyjnych UE i wspieranie partnerstw na rzecz mobilności (migracja wahałowa). Państwa te powinny także ratyfikować Konwencję Genewską, co pozwoli na włączenie ich w system polityki azylowej.

Z punktu widzenia Polski, która upatruje w sobie lidera europejskiej polityki wschodniej, na pewno interesujące mogą wydać się rozwiązania przewidywane dla Ukrainy, Białorusi i Rosji. Dwa pierwsze kraje mają zostać zaangażowane w głębszą współpracę w sferze kontroli granic. Dobrym przykładem może być tu *EU Border Assistance Mission* na granicy ukraińsko-mołdawskiej. Obywatele tych krajów mają być objęci preferencyjnymi programami migracji legalnych, a system wizowy będzie dla nich szczególnie uproszczony (np. stworzenie priorytetowej kategorii *EU business* dla osób podróżujących do państw członkowskich w interesach). Ukraina wymieniana jest jako główny adresat partnerstwa na rzecz mobilności oraz odbiorca pomocy finansowej i technicznej w dziedzinie polityki azylowej. Równie ważne są rozwiązania w sferze transferów pieniężnych - Ukraina ma jeden z najbardziej uzależnionych od nich budżetów na świecie. Współpraca z Rosją zaś ma mieć zupełnie inny wymiar, głównie ze względu na to, że jest to kraj z trudem poddający się unijnemu budowaniu kordonu sanitarnego. Dlatego też cele polityki wobec Rosji są mniej śmiałe. Ograniczają się do stworzenia „mapy drogowej” dla wspólnej przestrzeni wolności, czyli swobodnego przepływu danych o przepływach migracyjnych, politykach i ich efektach. UE angażuje się też w promocję polityki azylowej opartej na prawach człowieka i na współpracy między rosyjską strażą graniczną a FRONTEX-em.

Dokument: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów - zastosowanie podejścia globalnego do migracji do regionów sąsiadujących z Unią Europejską na wschodzie i południowym wschodzie (COM/2007/0247 końcowy).

Pracodawcy na cenzurowanym

16 maja br. Komisja Europejska zaproponowała nowe rozwiązania zaostrzające sankcje wobec pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich przebywających na terenie Unii Europejskiej nielegalnie. Propozycja dyrektywy zakłada m.in., że pracodawcy będą mieli obowiązek sprawdzania przed zatrudnieniem cudzoziemców, czy posiadają oni zezwolenie na pobyt. Będą też odpowiedzialni za

zatrudnienie osoby legitymującej się dokumentem w oczywisty sposób sfałszowanym.

Za nielegalne zatrudnianie cudzoziemców pracodawcy obciążeni będą grzywnami oraz kosztami deportacji imigrantów do krajów pochodzenia. Zobowiązani zostaną także do wypłaty pełnego wynagrodzenia nielegalnemu pracownikowi. Nieuczciwi pracodawcy nie będą mogli też korzystać z publicznych subwencji, a w niektórych przypadkach będą nawet musieli zwracać dotacje. W razie niemożności obciążenia karą podwykonawcy, zostanie ona nałożona na głównego wykonawcę. Przełomem mogą okazać się rozwiązania przewidujące szczególnie surowe kary za poważne naruszenia: wielokrotne naruszenia, nielegalne zatrudnianie znacznej liczby obywateli państw trzecich, zatrudnianie w warunkach szczególnego wyzysku oraz przypadki, w których pracodawca ma świadomość, że pracownik jest ofiarą handlu ludźmi.

Projekt dyrektywy zawiera nawet przepisy ułatwiające nielegalnym imigrantom składanie zeznań obciążających pracodawcę.

Dokument: Wniosek dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady przewidująca kary dla pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium UE (COM/2007/0249 końcowy).

Komisja stawia na mobilność

W swym komunikacie z 16 maja br. Komisja Europejska zarysowała plan współpracy z państwami trzecimi w dziedzinie migracji. Kluczową propozycją są tzw. partnerstwa na rzecz mobilności oraz migracja wahałowa.

Partnerstwa będą obejmować szereg rozwiązań, z których część będzie wchodzić w zakres uprawnień Wspólnoty, a część - w zakres uprawnień państw członkowskich. Tworzy to oczywiste problemy prawne i polityczne, które Rada i Komisja muszą rozwiązać zanim projekt w ogóle będzie mógł wejść w życie. Jednakże sam program działania partnerstw jest obiecujący. Zobowiązywałyby one kraje trzecie do całego wachlarza działań, m.in.: do skutecznej readmisji własnych obywateli i bezpaństwowców oraz pełnej współpracy w zakresie ustalania ich tożsamości; zniechęcania do nielegalnej migracji poprzez kampanie informacyjne; usprawnienia kontroli na granicach i/lub zarządzania granicami, też w kontekście współpracy operacyjnej; zabezpieczenia dokumentów podróży przed fałszowaniem; do współpracy i wymiany informacji z właściwymi władzami w państwach członkowskich UE w ramach walki z przetrzutem osób; do wspierania efektywnego zatrudnienia i poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej. W ramach partnerstw wprowadzi się nowe możliwości pracy legalnej dla obywateli krajów trzecich, w tym staży i szkoleń. UE wesprze też zdolność krajów trzecich do zarządzania przepływami migracyjnymi poprzez pomoc techniczną i finansową.

Wprowadzenie w życie idei migracji wahałowych będzie wymagało poważnych zmian w systemie prawnym UE. Komisja przewiduje dalsze prace nad dyrektywą w sprawie warunków wjazdu i pobytu pracowników wysoko wykwalifikowanych, dyrektywą w sprawie warunków wjazdu i pobytu pracowników sezonowych, dyrektywą w sprawie przyjmowania stażystów pobierających wynagrodzenie, dyrektywą nr 2003/209/WE dotyczącą statusu rezydentów długoterminowych, dyrektywą 2004/114/WE w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie oraz dyrektywą nr 2005/71/WE w sprawie przyjmowania badaczy. Powyższe akty prawne muszą być dostosowane do wspierania migracji wahałowych, np. poprzez wydłużenie okresów dozwolonego przebywania na terenie UE czy wprowadzenie możliwości wielokrotnego przekraczania granicy. Głównym narzędziem promowania bezpiecznej migracji wahałowej będą jednakże umowy dwustronne.

Dokument: Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie migracji wahałowej i partnerstw na rzecz mobilności między Unią Europejską a krajami trzecimi (COM/2007/0248 końcowy).